

Bromölla
kommun

Bromölla kommuns plan för räddningsinsats vid Sevesoverksamhet på den högre kravnivån.

Sylvamo Sweden AB, Nymölla Bruk

Inledning

De kommuner inom vars gränser det finns sådan verksamhet som omfattas av Sevesolagens högre kravnivå ska upprätta en plan för räddningsinsatser.

I Bromölla finns det ett företag, Sylvamo Sweden AB, Nymölla Bruk som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och som kräver en plan för räddningsinsatser enligt Sevesoförordningens högre kravnivå.

Räddningstjänsten i Bromölla Kommun ansvarar, enligt 3 kap. 6 § Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor, för att upprätta kommunala planer för räddningsinsatser vid verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt Lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, även kallad Sevesolagstiftningen.

Denna plan är framtagen tillsammans med Nymölla Bruk som inkommit med all nödvändig information.

Planer för räddningsinsats ska ställas ut för att ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter till räddningstjänsten innan planen fastställs. Planen som fastställs av Räddningschefen ska förnyas vid ändrade förhållanden eller senast vart tredje år och lämnas till Länsstyrelsen. Planen skall också revideras senast ett år efter att företagets säkerhetsrapport revideras.

Verksamheter som omfattas av den högre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen ska, förutom att upprätta en säkerhetsrapport, även upprätta en intern plan för räddningsinsats. Dessa två handlingar ligger till grund för den kommunala planen för räddningsinsats. Innehållet i kommunala planen för räddningsinsats upprättas i enlighet med bestämmelser i MSBFS 2015:8 bilaga 2.

Mål

Planen har upprättats utifrån följande mål:

- Beskriva vilka risker som finns i verksamheten och hur man har planerat för att hantera räddningsinsatser utifrån ställda krav.
- Avgränsa och ingripa mot olyckor så att följderna minimeras och de skador som orsakas på människor, miljö och egendom begränsas.
- Vidta nödvändiga åtgärder för att skydda människor och miljö från följderna av allvarliga olyckshändelser.
- Lämna nödvändig information till allmänheten och till berörda organ och myndigheter i området.
- Vidta åtgärder för att återställa och sanera miljön efter en allvarlig olyckshändelse.

Sylvamo Sweden AB, Nymölla Bruk

Nymölla Bruk omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, på den högre kravnivån. I lagstiftningen finns krav på att se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de verksamheter som omfattas av denna lag. Informationen ska kunna nås via kommunens hemsida.

Nymölla Bruk är ett massa- och finpappersbruk som tillverkar pappersmassa och obestruket finpapper; dokumentpapper, digitalpapper samt papper för tryck. Cirka 90 procent av finpappersproduktionen exporteras, främst till länder i Europa men också till länder i övriga världen. Produktionskapaciteten är ca 340 000 ton pappersmassa och 475 000 ton finpapper per år.

Massafabriken

Vedråvaran består av rundved (mest gran, tall och bok) och sågverksflis. I renseriet barkas veden och huggs till flis. Barken samlas upp, avvattnas och förbränns i pannhuset. All flis från barrved lagras i cirka sex veckor i flisstackar. Efter lagringen transporteras flisen till kokeriet.

Vid kokningen av flisen frigörs cellulosa fibrerna från lignin och andra vedämnen, som upplöses i kokvätskan. Denna utgörs av magnesiumbisulfit och därför kallas massan magnesitmassa. Kokningen sker satsvis och ett kok tar cirka åtta timmar.

Efter att flisen kokats till pappersmassa tvättas och silas massan. Kokvätskan med sitt innehåll av utlöst vedsubstans och kokkemikalier avskiljs då från massan och så kallad tunnlut erhålls.

Kokkemikalieåtervinningen omfattar indunstning av tunnluten till tjocklut, förbränning av tjockluten i två återvinningspannor och beredning av ny koksyra från återvunna kemikalier. Förutom återvinningspannorna finns en fastbränslepanna. I denna panna eldas bark, kvist, silerirejekt, bränsleflis, ultrafiltreringskoncentrat och slam från avloppsvattenreningen samt olja och gasol. Ångan från pannorna leds till två mottrycksturbiner där cirka 30 MW elkraft produceras.

Efter silningen bleks massan. All massa är s.k. TCF-massa (Totally Chlorine Free), eftersom vi inte använder klorkemikalier i blekningen. Efter blekningen silas massan en sista gång.

Efter blekningen och silningen pumpas den övervägande delen av massan till pappersbruket för tillverkning av finpapper. En mindre del av massan torkas och lagras för senare användning eller försäljning.

Pappersbruket

Finpapper tillverkas på två pappersmaskiner (PM 1 och PM 2). Som fiberråvara används barr- och lövmassa från massafabriken samt en del inköpt massa från andra massafabriker. På pappersmaskinerna produceras obestruket finpapper i ytviktområdet 70-160 g/m².

I konverteringsavdelningen skärs papperet ner till rullar eller ark i olika format och packas. De färdigpackade produkterna lastas ut för transport till våra kunder.

Riskkällor för allvarliga kemikalieolyckor

På Nymölla Bruk sätts säkerheten och respekten för miljön i första rummet, för såväl anställda som kunder, entreprenörer, besökare och allmänhet. Incidenter och olyckor kan inträffa, men genom kunskap, riskanalyser, planering och övning ska dessa inte behöva bli allvarliga händelser.

Under årens lopp har åtgärder med att ta bort eller minimera riskerna för och vid kemikalieolyckor genomförts. I dag används inte klorgas eller klordioxid i processen, vilket gjort att riskerna för allmänheten minskat högst påtagligt. Åtgärder har också vidtagits för att eventuella utsläpp inom anläggning inte ska påverka miljön. Utsläpp inom fabriksområdet leds till det interna reningsverket som har en buffertkapacitet på över 400 000 m³. Avloppsvattenflödet är ca 3500 m³ per timme. Om ett utsläpp sker av kemiska produkter kommer detta att ledas till det interna reningsverket som riskerar att skadas i första hand. Bedömningen är att först i händelse av extremt stora och osannolika utsläpp av vissa kemiska produkter finns det en teoretisk risk för påverkan på recipienten.

I dagsläget bedöms en storbrand av fabriken eller en olycka som medför gasutsläpp ge de största konsekvenserna utanför området. Vid en eventuell större brand kan kraftig rökutveckling uppstå, vilket kan beröra områden runt anläggningen. Här påverkas givetvis rökspridningen av de väderbetingelser som råder vid den aktuella tidpunkten.

Okontrollerat utsläpp av svaveldioxid kan uppstå vid brand i svavellager eller rörbrott på ledningen för flytande svavel. Om koksyracisterner skulle skadas kan även svaveldioxid avges. Svaveldioxid är en färglös lättflyktig gas som har en stickande doft av svavel. Gasen verkar kraftigt irriterande på ögon, slemhinnor och fuktig hud.

Sammanfattning av de största riskscenarierna

Följande kemiska produkter är identifierade att omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Gasol är den enda kemiska produkt som lagras i mängder som gör att Nymölla Bruk omfattas av ovan nämnda lagstiftning.

Gasol

Gasol (20-40 % propan, 60-80 % butan) används som stödbränsle i fastbränslepannan när ångbehovet kräver det. Dessutom används gasol som drivmedel i gasoltruckar. Gasol är klassificerat som extremt brandfarlig gas.

Lagring av gasol utgör den största potentiella risken för människor inom och i anslutning till fabriksområdet. Ett gasutsläpp som antänds kan orsaka brand på relativt långa avstånd, vilket kan leda till brännskador, skador orsakade av en tryckvåg eller risk för att träffas av splinter. Riskreducerande åtgärder är vidtagna för att minska sannolikheten för och minska konsekvenserna av skadehändelser.

Gasol transporteras till Nymölla Bruk med tankbil. Gasolen lossas i anslutning till två cisterner. Dessa är placerade i östra delen av fabriksområdet ca 300 m från produktionsanläggningarna. Gasolledningarna är förlagda i kulvert och på rörbryggan mellan pappers bruket och massafabriken. Där risk finns för påkörning är ledningarna skyddade med påkörningsskydd. De största riskerna föreligger i samband med lossning.

För att upptäcka läckage finns utplacerade ett antal gasvarnare. Larm från dessa går till portvakten. Gasolcisternerna är försedda med sprinklersystem för kylning av cisternerna i samband med brand.

Syrgas

Syrgas används i blekningen av pappersmassan. Flytande syrgas lagras i två lagringstankar som är försedd med säkerhetsventiler och annan säkerhetsutrustning. Syrgas är klassificerad som oxiderande och kan orsaka eller intensifiera brand. Syrgas kan medföra frysskador samt tryckskada på person i omedelbar närhet.

Acetylen

Acetylen i gasflaskor används som bränslegas för svetsning, skärning, uppvärmning, hårdlödning och lödning. Acetylen är klassificerad som extremt brandfarlig gas.

Slembekämpningsmedel

Slembekämpningsmedel används för att förhindra bakteriell tillväxt i rör och tankar. Slembekämpningsmedlen är klassificerade som farliga för vattenmiljön.

Eldningsolja

Eldningsolja används som stödbränsle. Eldningsoljan lagras i en cistern vid massafabriken. Eldningsolja är klassificerad som farlig för vattenmiljön.

Nyanseringsfärg

Nyanseringsfärg används i små mängder på pappersbruket för att justera nyansen i papperet. Nyanseringsfärg är klassificerat som farlig för vattenmiljön.

Salpetersyra

Salpetersyra används vid rengöring av processutrustning via dosering via slutna system. Salpetersyra kan orsaka allvarliga frätskador på hud och ögon och är giftigt vid inandning. Vid brand och skador på cisterner med salpetersyra kan nitrösa gaser (kväveoxider) bildas. Produkten har skadlig effekt på vattenlevande organismer på grund av pH-förändring. Kväveoxider har negativa hälsoeffekter och påverkar andningsorganen.

Risicanalys

Risicanalysen på alla Sevesokemikalier har gjorts. Utöver risicanalyserna för Sevesokemikalierna har specifika risicanalysen utförts för hantering av svavelsyra, natriumhydroxid, väteperoxid och salpetersyra.

Vidare har också riskbedömningar genomförts i samband med framtagande av explosionsskyddsdocument. De områden där allvarig kemikalieolycka kan inträffa utgörs av de områden där farliga ämnen hanteras.

Förebyggande

Genom att vidta de åtgärder, både organisatoriska, tekniska och mänskliga, som har kommit fram vid risicanalysen kan riskerna reduceras till en tolererbar nivå. Bland förebyggande åtgärder och skadebegränsande åtgärder kan nämnas:

- Särskild färdväg för gasoltransporter och övervakad lossning.
- Inspektionsrutiner för återkommande kontroller av gasolsystemet och kemikalielastar.
- Säkerhetsventiler på både cisterner och ledningar som förhindrar ett okontrollerat utsläpp som följd av överfyllning eller termisk expansion.
- Instruktioner gällande underhåll, hantering och lossning av kemiska produkter.
- Gaslarm och brandlarm för att snabbt upptäcka en olycka och kunna larma.
- Automatiskt vattensprinklersystem som upptäcker och släcker begynnande bränder.
- Övningar som genomförs regelbundet, såväl inom företaget som tillsammans med räddningstjänsten.
- Brandsläckningsutrustning. Handbrandsläckare och brandposter finns på anläggningen.

Vid en olycka

Nymölla Bruk har upprättat en nödlägesplan som anger vad som ska ske vid större olyckor vid Nymölla Bruk. Nödlägesplanen kan initieras vid större oönskade händelser som skiljer sig från det vardagliga. Dess syfte är att mildra konsekvenser och skapa en snabb återuppbyggnad efter skador på företaget, personal, miljö och berörda delar av samhället.

Utöver nödlägesplanen finns det skriftliga instruktioner om hur man ska agera i samband med olyckor.

Resurser räddningstjänsten

I kommunen finns det två brandstationer.

En i centralorten Bromölla och en i den norra tätorten Näsум.

Båda stationerna bemannas av deltidsbrandmän med en anspänningstid på 5 minuter. Som extra stöd finns det även ett yttre befäl som dagtid normalt utgår från brandstationen i Bromölla med en anspänningstid på 90 sek.

Efter kontorstid utgår yttre befäl från hemmet.

Deltidstyrkan i Bromölla består av en styrkeledare och fem brandmän medan det i Näsум finns en arbetsledare alt styrkeledare och en brandman.

Brandstyrkorna i Bromölla kommun kan genomföra en livräddande insats i brand- och/eller splashdräkt samt en utföra grövre sanering.

Sedan bistår styrkor i första hand från Kristianstad och Perstorp för avancerad kemdykning.

I händelse av brand eller annan olycka som kräver släckinsats från räddningstjänsten eller Nymölla Bruks fasta släcksystem (sprinkleranläggning) som finns installerat på anläggningen kan det bildas stora mängder kontaminerat släckvatten. På Nymölla Bruk finns det ett eget dagvattensystem och intern reningsanläggning installerat med stor kapacitet.

Därför är Nymölla Bruks förmåga att omhänderta släckvatten mycket god.

Räddningstjänstens räddningsledningssystem

Räddningstjänsten i Bromölla ingår i ett räddningsledningssystem med övriga nordöstra Skåne (Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Perstorp och Östra Göinge kommuner) med ett vakthavande befäl på Räddningscentralen i Kristianstad som även är kopplad till den regionala räddningschefen i Skåne. Då Bromölla kommun gränsar till Blekinge så finns även avtal om släckhjälp med Räddningstjänsten Västra Blekinge. Samtliga yttre befäl och styrkeledare har fått delegation av Räddningschefen att verka som räddningsledare.

Genom särskilt avtal med övriga kommuner i nordöstra Skåne så finns även tillgång extra Yttre befäl och styrkor om så skulle behövas.

Vid större räddningsinsatser eller där kommunernas egna resurser inte räcker till sker samverkan med regionala och nationella resurser.

I regional samverkan inom Skåne och Blekinge finns bland annat tillgång till:

- Ledningsfordon
- Miljöfordon
- Depåcontainer för rökskydd
- Utrustning för tunga lyft
- Storskalig släckutrustning
- Nationell enhet för hantering av kemikalieolyckor
- Utrustning för livräddning från hög höjd

Alarmering

Vid nödläge har företaget skyldighet att varna egna anställda och andra som uppehåller sig på fabriksområdet. Varningsystem utgörs av brandlarm som är kopplat till larmcentral. Larmcentralen larmar därefter räddningstjänst. Som alternativ kan man larma räddningstjänst genom manuell uppringning till SOS

Vid större behov att varna vid händelse av brand, gas, explosion eller liknande kan även internt utrymningslarm utlösas.

Varning och information till allmänheten

Ett brev till allmänheten med information om Nymölla Bruks verksamhet är framtaget som beskriver hur allmänheten ska agera vid en olycka. Detta skickas ut till hushåll och företag som finns inom en radie av 2 km från gasolanläggningen på fabriksområdet. Informationen finns även att läsa på Bromölla kommuns hemsida.

Vid en olycka kan räddningstjänstens räddningsledare använda sig av varnings- och informationssystemet viktigt meddelande till allmänheten, även kallat VMA.

VMA-systemet utgörs dels av meddelande i radio och TV, dels av utomhuslarm via tyfoner. Det går även att skicka ut ett VMA via SMS till mobiltelefoner i ett givet område. Signalen för utomhuslarmet består av sju sekunder långa ljudstötter med 14 sekunders paus emellan. Detta upprepas under minst två minuter.

Allmänheten uppmanas att gå inomhus, stänga alla fönster och dörrar samt ventilation och sedan lyssna på Sveriges radio P4 eller se Sveriges televisions text-tv sidan 599.

Underrättelse till myndighet i annat land

En eventuell olycka på anläggningen har inte bedömts kunna kräva åtgärder till skydd för befolkning eller miljö i annat land än Sverige

Tillsyn

Information om tillsyn, senaste tillsynsbesök samt tillsynsplan lämnas av Länsstyrelsen i Skåne län, se www.lansstyrelsen.se/skane och sök på Seveso.